

Hoover vetiral Muscle Shoals v zadnjem hipu

Sedem "kruljavih rac" pomaglo predsedniku potlačiti ljudske pravice. Borah apeliral na priznanje sovjetov. Kongres zaključen

Washington, D. C., 4. marca. — Edeninsedemdeseti kongres državnih predstavnikov je bil danes zaključen, potem ko je v svojem zadnjem, "kruljavoravcu" zasedanju zametnil in deloma zavrgel vse ljudske zakone.

Zadnja seja je brez znanega razloga 48 ur. Obe zbornici sta med pripravo na dnevni red seje v torko zvečer do polne zjutraj, nakar sta se sešli do devetih.

Včeraj popoldne je predsednik Hoover odvisel kongres, da je vetiral predlogo javnega obratovanja elektrarne v Muscle Shoals, Ala. Senator Norris, avtor predloge, je takoj zahteval glasovanje za ovrženje veta. Na protipriponi so izjavili, da je v kompromisu, da pravica soli velja le za primorske pokrajine, dočim Indijci v notranjosti kupujejo sol od države. To se izenači pomneje, ko bo Indija samostojen dominijon.

Vlada umakne svoje kazenske čete in nacionalisti smejo mirno piketirati, če bo še treba. Vsi politični jetniki, čez 50.000 po številu, bodo izpuščeni na prost. To se najbrž izvrši na dan obletnice pasivne revolte, ko je Gandhi začel svoj glasoviti pohod k morju za nepostavno izdovoljevanje soli. Nacionalisti bodo sodelovali na prihodnji indijski konferenci, ki bo najbrž spet v Londonu in Gandhi bo vodil indijsko delegacijo. Na tej konferenci bo sprejeta ustava indijskega dominijona, ki jo je objubil MacDonald.

Edina sporna točka, ki je ostala nerešena, je Gandhijeva zahteva, da vlada povrne zaplenjeno lastnino indijskim pasivnim upornikom. Tudi to točko bodo skušali rešiti povoljno za obe stranki.

Tako je načrt ljudskega obratovanja velikega projekta ostal, kjer je bil pred desetimi leti, ko se je začela bitka. Ze včeraj je kongres sprejel načrt federalnega obratovanja in selej ga je prezident zavrgel s tem, da je to v interesu države. Tako je kongres v prvem letu svojih sedemdesetih let obstoja prvič zavrgel načrt ljudskega obratovanja.

V tekni zadnjih ur zborovanja je senator Borah kritiziral Hooverjevo administracijo, ker ne priznava sovjetske vlade. Rekel je, da priznanje dejstva, da so jetniki vladajo v Rusiji, se ne pomeni, da bi Amerika odobrila sovjetizem. On sam se ne strinja s sovjetsko notranjo politiko, ampak to je zadeva ruskega ljudstva, ne naša. Ameriško ljudstvo bi moralo v svojo korist izkoristiti normalne stike z ruskim ljudstvom. Borah je tudi kritiziral akcijo administracije glede prepovedi uvažanja lesa in drugega materiala iz Rusije.

Bundesen odklonil župansko kandidacijo v Chicago. — Koroner Herman Bundesen je v torko naznanil, da ne bo kandidiral kot neodvisen kandidat za župana. Glavna razloga v volilni borbi, ki bo 7. aprila, bosta torej stari župan Bill Thompson in Anton J. Cermak, ki so ga nominirali demokratje. Bundesen je v svoji izjavi odklonil Thompsona kot pravega kandidata, ker je bil v torko na čikaškem mestu, o čem pa je omenil tudi Cermaka, da je pristal v veličinskih izjavah in da je odgovoren za sedanje visoke davke v mestu in okoliščinah. Vseh županskih kandidatov na glasovnici bo osem. Kandidat socialistične stranke je John M. Collins. Komunisti kandidirajo Otto H. Wangerina.

Washington, D. C. — (FP) — Tretjič pristanišnih delavcev v New Orleansu je zastavilo proti redukciji mezd za deset odstotkov, kot se glasi poročilo za stopnika Ameriške delavske federacije R. Williamsa glasnemu stanju federacije. Williams sodeluje v stavki z Mednarodno asociacijo pristanišnih delavcev. Delodajalci so importirali večje število stavkocizov iz drugih mest in hočejo na vsak način razbiti stavko. Pri tem ji pomaga policija, ki spremlja stavkocize na delo in z dela.

Na konferenci z zastopniki unije pristanišnih delavcev je načelnik policije W. Meyers pokazal svoje sovraštvo napram stavkarjem, ko so se zastopniki pritožili radi nasilnih pikirov, ki preganja in izvršuje aretacije pikirov. Meyers je pri tej priložnosti pokazal, da ne bo podvzel nobene akcije proti policajem, ki protikirajo stavkocize.

Voditelji stavke so potem poslali protest županu in zahtevali, da prepove nasilnosti, ki jih uganja policija. Protest je toliko pomagal, da je župan izdal odredbo, da policija ne sme nadlegovati pikirov, ako se obnašajo mirno in ne izvajajo izredov.

Bitka z brezposelnimi v newyorški zbornici. — Albany, N. Y. — Zadnji tork je posetilo državno zbornico 200 komunistov, ki so rekli, da zastopajo brezposelne delavce v zahtevi za denarno podporo. Takoj je prišlo do konflikta s policijo in v igrah, ki so trajali na hodnikih zborniškega poslopja dvajset minut, so bili trije komunisti ranjeni.

Albany, N. Y. — Zadnji tork je posetilo državno zbornico 200 komunistov, ki so rekli, da zastopajo brezposelne delavce v zahtevi za denarno podporo. Takoj je prišlo do konflikta s policijo in v igrah, ki so trajali na hodnikih zborniškega poslopja dvajset minut, so bili trije komunisti ranjeni.

Argumenti za socialno zakonodajo

Država bolj skrbni za kaznjence kot za stare ljudi. Delavstvo podprlo penzijsko predlogo

Washington, D. C. — (FP) — Združene države izdajo več denarja za vzdrževanje ječ in za oskrbo jetnikov kot za reševanje ubožnic, ki niso napravili nobenega zločina.

Ta zanimiva informacija je bila podana članom senatnega komiteja, ki je vodil zaslišanja glede Dillove penzijske predloge. Ob tej priložnosti so senatorji tudi zvedeli, da 83 centov od vsakega dolarja, ki je določen za vzdrževanje ubožnic in hiralnic, gre za "administrativne stroške".

Organizirano delavstvo je bilo dobro zastopano na zaslišanju. Edward McGrady, legislativni zastopnik Ameriške delavske federacije, je dejal, da velika večina ameriških delavcev si ne more prihraniti ničesar za stara leta in radi tega postanejo breme javni dobrodelnosti. Brezposelnost, bolezen in druge neprijetnosti so stalni pojavi v življenju delavskih družin.

"Nasprotniki pobijajo Dillovo predlogo in pravijo, da bo, ako bo sprejeta, povzročila federalne davke," je dejal H. J. Chapman, podpredsednik bratovštine železniških klerkov. "To ni nobena krivica. Ljudje, ki žanjejo profite sedanjega ekonomskega sistema, naj prevzamejo tudi odgovornost za tiste, katere izrabljajo, dokler so zmožni za delo, a jih vržejo na cesto, ko jih več ne potrebujejo."

Zadeva federalne starostne pokojnine je bila odložena in bo prišla na razpravo na prihodnjem zasedanju kongresa. Zastopniki socialne zakonodaje in delavske organizacije bodo pa medtem vodili kampanjo, da se pristane na novi kongres, da sprejme predlogo.

Otroci trpijo na zdravju radi brezposelnosti

Chicago. — "Zdravje otrok je izpostavljen veliki nevarnosti radi brezposelnosti staršev," je izjavil dr. Frank von Groer, direktor departmanta za otroške bolezni na državni univerzi v Varšavi, Poljska, ki se muči na obisku v Chicago.

Dr. Groer je dejal, da so tuberkuloza, ricketi in druge nevarne bolezni, ki ogrožajo otroško zdravje, direktna posledica podhranjenosti in se v veliki meri pojavljajo v družinah revnih slojev, ki nimajo denarja za nabavo hranilnih živil in so prisiljeni na bivanje v nesaniarnih stanovanjih. Nervoznost staršev, ki je tudi posledica brezposelnosti in revščine, tudi neugodno vpliva na otroško zdravje, je dejal dr. Groer.

Strojniki podprli Hoopesovo predlogo

Washington, D. C. — Izvršni odbor Mednarodne zveze strojnikov je izdal poziv na uradnike krajevnih uni v Pennsylvaniji, v katerem jih urgira, naj napnejo vse svoje sile, da legislatura sprejme zakonski načrt glede državnega zavarovanja zoper brezposelnost, katerega je predložil R. Hoopes, socialist iz Reddinga in član državne zbornice. Načrt predvideva ustanovitev sklada \$30.000.000, iz katerega se naj izplačujejo podpore brezposelnim delavcem.

Bitka z brezposelnimi v newyorški zbornici

Albany, N. Y. — Zadnji tork je posetilo državno zbornico 200 komunistov, ki so rekli, da zastopajo brezposelne delavce v zahtevi za denarno podporo. Takoj je prišlo do konflikta s policijo in v igrah, ki so trajali na hodnikih zborniškega poslopja dvajset minut, so bili trije komunisti ranjeni.

MOSKOVSKA OBRAVNAVA JE POLITIČNA DEBATA

V procesu proti menševskim "ladajnikom" se pripravljajo radi političnih dogov

Moskva, 4. marca. — Tretji dan obravnave proti stalinistim menševikom in strokovnjakom je potekal med dolgočasnim debatanjem o komunističnih tuzah in političnih dogmah. Tu pa tam je slišati lakra humorja, ki je odlična zaupna občutina.

Obtoženci so večinoma stari ruski revolucionarji, katere so carski častniki vlačili po zapornih in Sibiriji, ko so bili sedanjih njihovih sodnikov še otroci.

Smeh je sprotil postulat, ko je obtoženec Vasilij Ser pripovedoval, kako je na ročni tiskalni tiskal socialistične listke — prav tako kot v carjevih časih, čeprav je revolucija amagala v Rusiji. Sodnica Aleksandra A. tukina, mlado fabriško dekle, je resno vprašala Sera, koliko pol je natišil. "Največ osemdeset listov," je odgovoril. Osemdeset listov za prebivalstvo 160 milijonov je bila res neverna poplava menševskega "kontrarevolucionarnega" tiska!

Drugi obtoženec, Jakubovič, je povedal, kako je vodil tajno korespondenco z nemškimi socialisti. Profesor Ramin, ki je bil zadnje jesen obsojen na smrt in potem pomilosten na deset let zapora, je bil priveden v sodno dvorano kot pridla proti obtoženec.

Brezplačno zdravniško kliniko

Zanimiva izjava zdravniškega inštituta

Chicago. — (FP) — Zdravniki večkrat naglašajo opozicijo proti brezplačni zdravniški oskrbi, ki jo nudijo nekatere klinike in bolnišnice, trdeč, da se v te večkrat zatekajo ljudje, ki bi prav lahko plačali postrežbo. Institute of Medicine je te dni izdal svoje poročilo, ki podaja drugačno sliko in pobija argumente nasprotnikov brezplačnih klinik.

Poročilo bazira na preiskavi, ki jo je zdravniški inštitut uvedel v šestih čikaških bolnišnicah in klinikah, ki nudijo brezplačno zdravniško oskrbo. Preiskava slučajev 536 bolnikov je ugotovila, da le nizek odstotek tega števila bi lahko plačal nekoliko za oskrbo.

Več kot polovica pacientov je izrpalava vaa sredstva za zdravniško postrežbo že prej, predno so vprašali za vstop v kliniko. Samo dva odstotka bolnikov so imeli dohodke, ki bi jim omogočili plačevati zdravnike za krajše dobo.

Inštitut je organizacija zdravnikov. Pri preiskavi so sodelovali člani profesorskega štaba na medicinski šoli čikaške in Northwestern univerze, združene blagostanje organizacije in Svet socialnih agencij.

Pred enim letom je Čikaška zdravniška zveza označila brezplačno zdravniško kliniko za socialistično ustanovo in zahtevala, da se jih odpravi, "ker odjemljejo zdravnikom zaslužek."

Pretep v illinoiskem senatu

Springfield, Ill. — Dva čikašana, dr. John D. Robertson, bivši zdravstveni komisar, in Sydney S. Gorham, predsednik čikaške odvetniške organizacije, ki sta bila v Springfieldu na agitaciji glede novega zakona za avtne licence, sta se v torko stopila v senatni zbornici. Gorham je udaril starega doktorja po glavi s tako silo, da je zadnji obšel v nezavesti.

Zborovanje sovjetskega kongresa

8.250.000 kmetij kolektiviziranih v Rusiji

Moskva, 4. marca. — Jutri se otvori vseumski sovjetski kongres v Moskvi in poročilo sovjetske vlade, ki bo predloženo kongresu, se glasi, da največji uspeh od zadnjega kongresa, ki ga beleži Sovjetska unija, je kolektivizacija 8.250.000 kmetij.

V poročilu je rečeno, da je 33 odstotkov vseh malih ruskih kmetov danes v kolektivih. Kampanja za odpravo individualnih kmetov v Rusiji se uspešno nadaljuje. Kampanja je stara tri leta. Prvo leto (1928) je bilo 400.000 kmetovskih družin na kolektivnih kmetijah, naslednje leto 1929 je število naraslo na en milijon in lani je bilo šest milijonov. Največja polja za pridelovanje pšenke in rži v severni Kavkaziji, ob donjki in srednji Volgi, na Krimu in v Ukrajini so 67 odstotkov kolektivizirana.

Vsa kolektivizirana polja se obdelujejo s stroji in različna v produkciji je velika. Velika ovira v kampanji kolektivizacije pa je pomanjkanje strojev. V tem letu bo vlada nabavila le 120.000 novih traktorjev, kot določa budget, valed česar bo mnogo kolektiv prisljenih poskrbeti se živine.

Pokus za končanje stavke se izjalovili

Trmoglavost predsednika letalske družbe kriva, da spor še ni poravnal

Pateron, N. J. — (FP) — Vaa odgovornost za dolgotrajno stavko strojnikov pri Wright Aeronautical korporaciji pada na predsednika Guy W. Vaughna, ki ne mara slišati ničesar o pogajanjih z voditelji stavkarjev.

Nedavno so dospeli v Pateron posredovalci od zveznega delavskega departmanta, da pregovore Vaughna, da bi pristal v pogajanjih, toda morali so se vrniti, ne da bi kaj dosegli. Državni uradniki, lokalni trgovci in drugi vsiljivi ljudje so tudi urgiral, naj kompanija vstopi v stike z voditelji strojnikov in izsili upanje, da bi bila stavka poravnana v par dneh, ako bi hotel predsednik pojasniti nekatere stvari stavkarjem. Tudi ti niso ničesar dosegli in bili so razočarani.

Javno mnenje je na strani stavkarjev, kar se je pokazalo na shodu, kjer so prominentni trgovci, pridigarji in drugi obsojali trmoglavost predsednika letalske korporacije.

Sovjetska naročila v Ameriki

New York. — Avtomobili, truki in oprema za novo avtomobilsko tovarno, ki jo grade v Moskvi, so tvorili glavna naročila sovjetske vlade, ki so bila oddana raznim ameriškim firmam v mesecu februarju. Tako poroča "Economic Review of the Soviet Union", ki izhaja v Washingtonu. Naročila je oddala Amtorg Trading korporacija. Skupna naročila v februarju so znašala \$2.345.000. American Locomotive Co. in Baldwin Locomotive Works sta dobili naročila za konstrukcijo deset parnih lokomotiv.

Za odpravo militarizma

New York. — Te dni je odstopovala iz New Yorka delegacija dijaških organizacij v Washington, kjer bo predložila predsedniku Hooverju petletno, ki jo je podpisalo 15.000 študentov in zahteva, da se odpravi prisilno vojaško vežbanje v državnih in drugih učiliščih. Nathaniel Weyl, tajnik dijaškega kluba na univerzi Columbia, je načelnik delegacije.

Preokret v politiki angleške vlade

Pomorski pakt z Italijo je kupljen s posojilom

Mussolini se je udal, ko je Francija objavila kredite, a katerimi postane bankrotirani fašizem in močvirja

Pariz, 4. marca. — Angleška laboristka vlada je izrabila psihološki moment za mornarični pakt, ko stoji fašistična Italija na robu finančnega bankrota. To se je izvedelo danes v Parizu, ko so začele krožiti vesti, da dobi Mussolinijeva vlada veliko posojilo v Franciji.

Mussolini se je udal in sprejel pogoje sporazuma za omejitve bojnih mornaric petih pomorskih sil, ko mu je francoska vlada objavila posojilo, katerega je italijanski diktator samam iskal zadnje meseca v Angliji in Ameriki. Posojilo — ki bo baje znašalo 70 milijard lir — bodo dali pariski bankirji, toda francoska vlada bo jamčila sanj.

V državni jetnišnici v roki

Kapitalistični list pohvalil brutalnost administracije

Chicago. — (FP) — Poročila iz državne jetnišnice v Jolietu govori o velikem nepokoju, ki se je pojavil med jetniki radi brutalnega umora treh kanjenčev, ki so skušali pobegniti iz zaporov.

"Obiti so bili kot psi. Strah, ki jim niso dali nič prileke, da se podajo." Take in podobne govorice krožijo med jetniki, se glasi poročilo.

Zdi se, da gola dejstva o dogodku podpirajo poročila. Joseph Norkiewicz, Julijo Chileno in Alvin Kilmon so bili ti kanjenčji. Noben teh ni bil v zaporu radi večjega zločina. Istrgal so ključ iz stranskih roki, toda ranili ga niso. Kakor hitro je Norkiewicz skočil s sunanega ožidla na zemljo, je ducat ali več čuvarjev otvorilo ogenj iz strojne. Čuvarji so vedeli, da nameravajo jetniki pobegniti in so jih čakali v zasedi. Norkiewicz je padel s 70 kroglici v njegovem telesu. Ostala dva, ki sta mu sledila sta bila takoj prevrta s kroglicami. Administracija, ki je bila informirana o nameravanem begu, bi ga bila prav lahko preprečila, toda čelara je pokazati svojo brutalnost, da ostradi ostale jetnike pred sličnim poskusom. Hotela je videti kri in to je dosegla.

Strahotni so bili pohvaljeni, toda njihova imena niso bila objavljena v javnosti. "Izvrstno delo", je izjavila čikaška Tribuna v uredniškem članku. "Beda smo prepričani, da ima jetnišnica v Jolietu vzorno administracijo."

Einstein vstopa upor proti vojaški službi

Chicago. — Dr. Albert Einstein, avstovno znani nemški učenjak, se je v torko ustavil v Chicago med potjo iz Kalifornije v New York. Okrog 400 predstavnikov raznih organizacij ga je sprejelo na Union kolodvoru in Einstein jih je pozdravil skozi okno svojega vagona. Delegatom Lige za mir in svobodo je rekel, da najuspešnejši boj proti militarizmu bo, če vsakdo odreže službo v armadi. Mrs. Lola Maverick Lloyd mu je izročila \$200, dar čikaških pacifistov, ki ga naj porabi v prid pacifizmu.

Stavka oblačilnih delavcev se širi

New York. — Stavka oblačilnih delavcev v New Yorku se širi, kot poroča glavni stan Needle Trades Workers Industrial unije. Poročilo govori, da so se stavki pridružili delavci v petih delavnicah, od katerih sta dve v Brooklynu. Stavka traja že dva tedna.

Zidarji izvajali petdnevnik

Memphis, Tenn. — Organizirani zidarji, ki so uposleni pri raznih mestnih delih, so izvajali petdnevnik delovni teden. Meda ostane po stari plačilni lestvici, \$1.35 na uro.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
CLASNO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPOR-
NE ZEDNOTE
Organ of and published by the Slovene National Benefit Society
Narodna in zednotna delava (even Chicago) in Kan-
do \$2.00 na leto, \$2.00 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; na
Chicago in Cleveland \$2.50 na leto, \$2.50 na pol leta; na in-
ternacijo \$2.00.
Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$2.00 per year, Chicago and Cleveland \$2.50 per year,
foreign countries \$3.00 per year.
Cena opisa po dogovoru. Recepti se ne vrstojo.
Advertising rates on agreement. Manuscripts will not be
returned.
Naslov na vse, kar ima stik s Nacelno
PROSVETA
3637-39 South Lawrence Ave., Chicago, Illinois.
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS
128
Datum v oglepju, na primer (Feb. 25, 1931), poleg vsakega
izpisa na naslovni strani, da vam je s tem dnevno posredov-
ano. Posredilo je pravilno, da se vam list ne vrne.

Glasi iz naselbin

Zanimive besedila iz raznih krajev

Detroit, Mich. — Ni dolgo, ko sem dobil pismo iz Virginije od rojaka, ki me prosi, če bi dobil delo v Detroitu. Pravi, da je čital v listih kako da se lahko dobi delo tukaj. Kdor to poroča, se laže ali pa ne ve, kaj poroča. Čital sem poročilo celo od "Federal Pressa", ki ni odgovarjalo resnici. V januarju je mesto skupno z dobrodelnimi organizacijami potrošilo dva milijona in pol za brezposelne, kljub temu niso kos situaciji. Pripeti se, da kdo tu in tam dobi delo skozi posredovalnico, ki jo je ustanovil župan Murphy, ki pa je malenkost. Tudi precej Slovencev je brez dela.

Ker imamo krasne razmere v Detroitu, bo mogoče katere zanimalo, kako smo v splošnem organizirani. Kar se tiče fanatizma, verskega namreč, prav dobro. Cerkev raznih sekt rastejo kot gobe. Pred mesecem so "žegnali" katoliško cerkev dva tedna nazaj so blagoslovili luteransko muzejo; če pa so verneži "brok", najamejo kako poslopje, kjer je bila kakšna grobišna prodajalna ali podobno. Plačajo najemnino pa hodijo notri Boga moliti; glavno je, da pride kakšna lahkovica, bodisi katoliški, protestantski ali pa mohamedanski, samo da ima dobro namazan jezik, pa gre prav dobro, denarja in vsega je dosti.

Brezposelnost in revščina je čedalje večja, ker ti veraki zapeljivo znajo ljudi držati, da niso sposobni za nobeno stvar, ki bi jim koristila; so pravi hlapčoni, kapitalizma. Ob nedeljah razni pridigarji razširjajo svoje govore po radiju, ki so vse drugo kot božje pridige; lahko se vsak prepriča, da agitirajo za razne politične kruke in fanatike v imenu vere.

Kako smo organizirani politično? Tudi zaradi tega smo lahko prav zadovoljni. Imamo poleg republikancev in demokratov I. W. W. Socialist Labor Party, komuniste in socialistično stranko. Republikanci lahko spijo brez skrbi, ker ni se jim treba bati, da bodo zgubili politično maščino, ki je sedaj na krmilu. I. W. W. in Soc. Labor Party ne prideta veliko v poštev, komunisti pa imajo tukaj trdnjavo — vsaj tako mislijo. Aktivni so namreč v demonstracijah in pa z razbijanjem socialističnih shodov.

Njihov glavar Filip Raymond pride z njimi na čelo, se vseude sprejda, njegovi razdirači pa zadaj. Ko govornik govori par minut, pričnejo s svojo krovno muziko ter raznimi medijci, samo da motijo govornika. Z razbijanjem shodov rabijo iste metode kot Mussolini, ki krati delavcem svobodo govora. Jaz jih smatram, da so desna roka kapitalizma. V mestih, kjer imajo svobodo govora, se obnašajo jako bedasto; na primer mestni župan v Detroitu veruje v svobodo govora, policija se ne vmešava na delavskih shodih, ako se ljudje obnašajo dostojno.

Filip Raymond pripelje svoje ljudi pred mestno hišo, s stopnic ozmerjajo mestnega župana Murphya in ko so gotovi, gre do deputacijo pred župana, ki jih vselej prijazno sprejme. Zahteva, da naj da brezposelnim \$25 na teden, daš vedo, da župan tega ne more storiti. Končno mu pove, da on ni zanič itd., potem je revolucija končana. Pridobili niso komunisti prav nič v Detroitu pač pa akodujejo s svojo razvaljalno politiko. Da je to resnica, naj navedem sledeče iz "Detroit Times" dne 13. jan.:

"Local Communists, before protesting about their own rights, should show some consideration for the rights of others."

This was the statement of mayor Frank Murphy to a committee of Communists which called on him to charge police brutality at a Communist demonstration at "Danceland", Sunday.

yet you sent several hundred of your members to the municipal Christmas tree, Christmas Eve and staged a demonstration which marred the enjoyment of several hundred children.

"We want you to have your rights, but you should respect the rights of others. I say that by such actions as those on Christmas Eve you forfeit the right to the consideration you demand."

Torej tudi otroci pri božičnem drevesu nimajo miru pred njimi.

Naj še omenim, da ko je bil za župana bivši Charles Bowles, ki je bil odpoklican, je drugič postopal s komunisti. Policija je bila jako brutalna s njimi, kvečim so demonstrirali s figo v žepu po dvoranah, odkar so bili tepeni pred mestno hišo.

Noben pameten človek se ne bo strinjal za brutalnim postopanjem policije nad komunisti, in komunisti bi morali tudi vedeti, da je obsojanja vredno, da na shodih drugih delavskih političnih organizacij povzročajo nemire, ki privedejo večših do pretepov.

Moje mnenje je torej: Komunisti, socialisti, Soc. Labor Party in I. W. W. bi morali delati skupaj, ako se hoče, da bodo delavci kaj dosegli v izboljšanju svojega položaja. Kdor delavce hujša, naj gre do delavcev na druge dobe, ni iskren delavski voditelj. S to taktiko se delavstvo razdvaja in s tem se gre direktno kapitalizmom na roko. Kdo je bolj vesel kot kapitalist, ako se delavci cepijo med seboj? Ako bi ne bilo tega, bi imeli lahko danes v Detroitu vsaj nekaj delavcev v mestnem svetu in v zakonodajni državi Michigan. In če se hoče to doseči, je treba, da delavke politična organizacija vodijo tako taktiko, da pridobijo tu rojeno maso v stran. Sele potem bo stranka rastla ter imela uspeh. Le poglejte Milwaukee in Reading, Pa.

Zaradi razkola je socialistična stranka tukaj jako oslabiljena, vendar se je pričela dvigati ter se ustanovljajo novi klubi z angleškimi člani. To je razveljavilo, ker so se začeli zanimati za stranko Amerikanci — mladi ljudje, ki jih tare kriza, pa se zavedajo da le v organizaciji ali lahko pomagajo. Zdej je v narčtu organiziranja še tretji angleški klub. Človek mora biti vesel, da se prebujajo domačini.

Torej tak je Detroit. Dela se slabo. Pri Fordu delajo po 2, 3, in 4 dni na teden, pač v kakršnem oddelku ima kateri delo, po drugih tovarnah je menda isto. Kljub temu je dosti zabav in se kar kosajo z igrami.

Dne 7. marca priredi dramatični odsek (mladina) od klubov št. 114 in 115 dve igri v angleškem jeziku v korist socialistične stranke. Igrata "Black Hell" in "What Price Coal", ki bosta uprizorjeni ob 7:30 zvečer v dvorani St. Andrews, 431 E. Congress St. Po igri bo ples. Vstopnina 50c, za moške in 35c za ženske.

Socialistična kluba št. 114 in 115 priredita krasno igro "Cigani" dne 15. marca. V igri so krasne pevke točke. Igrana bo v Radniškem domu na Ferry, pričetek ob 3. uri popoldne, vstopnina 50c v predprodaji, 60c pri vratih. Frank Smerdu.

Diktator Mussolini

Cleveland, O. — Imeli smo protestne shode, pisali proti postopanju fašistov napram podjarmljenim Slovincem in še danes imamo prepire radi teh shodov. Po mojem mišljenju bi noben nacionalist ne smel protestirati proti početju fašistov, ker so fašisti največji nacionalisti. Oni so za veliko Italijo ter poznajo le slavni svoj rod. In to delajo nemški, poljski, rumunski, slovenski in drugi nacionalisti. Internacionalizma ne marajo in tudi Mussolini ga je zavrgel. Zato je dobro, da si pogovarja nacionalizma ogledamo od blizu.

Mussolini je bil rojen 29. julija 1883 v Varano de Costa, severovzhodna Italija. Njegov oče je bil kovač in vnet socialist ter bil v zvezi s socialističnimi voditelji. Njegova mati je bila učiteljica v ljudski šoli. Tudi Mus-

solini je naredil šoliti za učitelja, a je obegnul v Švico, kjer je potoval in opravil delavski in zidarstva dela. Učiteljsko se je v politiki, hodil in govoril na raznih shodih, kjer se ga razvajalo delavska vprašanja. Pravi, da ni vzel vse za dobro, ampak je sledil svoji lastni vesti. Radi svojih revolucionarnih nazorov in aktivnosti je bil po večicarskih oblasteh preganjan in izgnan iz dveh kantonov.

Ker mu v Švici ni bilo obetati, se je vrnil v domovino, kjer ga je čakala vojaška služba. Potrjen je bil k beračarstvu regimentu — podobnim lovcem v bivši Avstriji. Ljubil je vojaško suknjo, a je bil ovađen kot gorec revolucionar. Višji častniki so se temu čudili, a so mu dali dobra spričevila. Mati mu je umrla, ko je bil pri vojakih.

Ko je odločil vojaštvo, je sel poučevati v srednjo šolo. Kot učitelj se je seznanil s Cesare Battistijem, urednikom "Popolo". Battisti je bil socialist in v vojni ekskurziral po avstrijski vidi. Radi tega je postal v obeh Italijanov patriot in junak. Mussolini je imel več nagajen do žurnalizma kot učiteljstva. Ta želja mu je bila izpolnjena, ko je postal urednik lokalnega socialističnega lista. Leta 1912, ko mu je bilo 29 let, je bil na socialističnem kongresu v Reggio Emilia imenovan direktorjem socialističnega dnevnika "Avanti", ki je izhajal v Milanu.

V istem letu, ko je nastopil uredniško službo, mu je umrla oče, ki se je svetoval družbi socialističnih naukov in bil radi tega večkrat v ječi. Tudi aina je vstopoval v tem smislu in želel, da koraka po njegovi poti, a Mussolinijeva erotična narava se je čemu izneverila ter ga pehala iz enega ekstrema v drugega. Takih slučajev je več. Saj so tudi med Slovinci slučajji, da je oče vnet za govornik socializma, sin pa njegov nasprotnik — republikanec ali demokrat in pripadnik kapitalizma.

Mussolini rabi samo eno knjigo in enega učitelja: "Knjigo življenja" in "učitelja vsakdanjih izkušenj." Ta "knjiga" in "učitelj" sta ga privedla do ekstremne internacionalista v tabor najstrastnejših nacionalistov. Sedaj pravi, da veruje in v obstoj "Latincev" in v restauracijo velike Italije. Večja duhovna sprememba v Mussoliniju je prišla z vojno. Kot urednik se je pričel nagibati za "osvobodjenje Italijanov" izpod Avstrije in uamerjal taktiko socialističnega lista v tem smislu. Radi tega je bil od uredništva odstavljen in posneje izključen iz stranke.

Ko je bil vržen iz stranke, je pričel organizirati fašiste. Odriv ni bil velik od začetka, bil pa je toliko uspešen, da je organiziral skupino, ki mu je pomagala ustanoviti list "Popolo d'Italia" (Sedaj ureja ta list njegov brat Arnaldo). Prva številka je izšla 15. nov. 1. 1914. S tem se je pričela, osiroma dobila razmah njegova šovinistična duša. S svojo dinamično osebnostjo, z vero v delo in disciplino, si je pridobil novih pripadnikov in v toku povojnih razmer postal "moč dneva" — diktator.

Dokler je bila v Italiji liberalna vlada z močno socialistično reprezentacijo v parlamentu, se Slovincem v Primorju in drugim okupiranim narodom ni tako slabo godilo, fnešli so kulturno svobodo — prirejali so svoje igre, čitali slovenske časopise in imeli šole v svojem jeziku. O zatiranju ni bilo govora. S prihodom fašizma na krmilo vlade se je pričela raznarodovalna politika v okupiranih pokrajinah, iz katerih beše tlačene manjšine v Jugoslavijo, Nemčijo, Francijo in drugam. Seveda je Italije bežijo ne samo Jugoslavlani in Nemci, marveč tudi Italijani — nasprotniki fašizma.

Kot mednarodni socialisti impatiziramo ne le z rodnimi brati v okupiranem osemju, s katerimi po mišljenju smo si mogoče tuji, ampak tudi z italijanskimi sodrugi in aplah s vsemi, ki delujejo za odpravo diktature in svobodo vseh narodov. Radi tega ališimo očitke, da nimamo za svoj narod. Da, smo! In to veliko bolj kot pa narodnjaki vseh vrst in bolj kot največji cerkveni internacionalisti, papež, s svojo rimsko cerkvijo vred, ki je danes največji Mussolinijev zavavek. V "Mojih spominih" pravi Mussolini, da je katoličan, ampak se ne drži svoje

vere, ki pravi: ljubi svojega bližnjega. No, pa saj tudi sam papež ni še dvignil mezinca in pridržalnih katoličanov, da si bi najbrže lahko več storil kot vsi Slovinci skupaj, ampak ne bo.

Kot je razvidno ni bil Mussolini v arcu nikdar socialist, ampak se je držal stranke samo zato, da je prišel do nečesa. Saj je spremenil svoje mišljenje takoj, ko je prišla ugodna prilika. To naj bo nam tudi "knjiga življenja". V socialističnem gibanju — in aplah povsod — jih je bilo še veliko, ki so spremenili svoje nazore in odpadli, ker ni šlo tako kot so sami želeli. Hoteli so izrabljati stranko in ko ni šlo, so ukočili v drug tabor, kjer sedaj rujejo proti vsem tem. Mi smo seveda "zagrizeni socialisti", ker smo jih pokazali ljudstvu take kot so. Izgovarjajo se, a ljudstvo jih poma. Mussolini jim pa lahko čestita. — Frank Barbič.

Od zastopnika

Pittsburgh, Pa. — Dne 24. febr. sem se na priporočilo neke osebe drugič podvrjel zdravniški preiskavi na levem očesu. Zdravnik mi je šilil, naj pristanem na operacijo, češ, da za sto dolarjev se bo še nekaj storilo. Ker mi pa noče noben zdravnik garantirati, da bi v resnici spregledal, sem operacijo enostavno odklonil. Zdravnik mi je rekel, da bi bil vsek zdravnik neumen, če bi mi dal kakše garancije, jaz bi bil pa neumen, če bi si nakopalval bolečine, ako bi mi to nič ne pomagalo.

Kmalu bo štiri leta, odkar sem vid izgubil na levem očesu. Vendar nisem ves čas občutil nikakih bolečin. Tudi deano oko ni afektirano. In v slučaju, da bi spregledal, bi od tega itak ne imel nikake koristi, ker bi dela nikjer ne dobil, za beračit od naselbine do naselbine pa eno oko popolnoma zadostuje. Torej samo za bolečine naj bi se podvrjel operaciji? Hvala!

Dne 25. febr. ob 6. uri zjutraj sem se podal v Westmoreland. Na Herminie No. 1 sem prišel okrog 10. ure, kjer sem se najprej ustavil pri družini Smolič. Zagledala me je najprej mlajša hčerka, ki me je pograbila in vlekla na Smoličev dvorišče, kjer je ga. Smolič ravno razobelala bele in pisane zastave. Pustila je delo in me odpeljala s smehom v hišo, kjer mi je potolašila glad. Nisem pa bil še gotov z zajtrkom, ko pride iz gornjega nadstropja g. Barbič z veliko belo harmoniko in zaigra par lepih korakov, katere jaz najbolj ljubim in posebno se, če jih zaigra mojster kot je Barbič.

Že par tednov so ženske v Pittsburghu žalovale za Barbičem misleč, da se je kje ponesrečil, pa sem ga našel nepokodovanega. Vprašal sem gospo Smolič, kaj pomenijo bele zastave. Povedala mi je, da jih je razobesila v počast svojega prihoda in Barbičevega odhoda. Kmalu se je raznešla vest po vseh naselbinah in zaplapolale so bele in pisane zastave meni za prihod, Barbiču pa za odhod. — Anton Zidanšek.

LISTNICA UREDNIŠTVA

J. H. L. III. — 1. Mleko, ki ga omenjate, je pristno in užitno tudi za otroke, ako se mu pridene gotova količina vode. Ni nikakšen "substitut". — 2. Pasivni člani ne plažajo nobenih prispevkov. — 3. To so prednostne in navadne delnice, katerih vrednost je vselej odvisna od situacije. — 4. Društveni assessment se plačuje za dotični mesec, ne za mesec nazaj.

200-letna klavirja

Te dni so prodavili v Padovi 200-letnico, odkar je umrl Jernej Cristoforis, ki ga splošno smatrajo za izumitelja klavirja. Rodil se je 4. maja 1. 1655. v Padovi kot sin revnih staršev in se je bavil najprej z gradnjo lutenj. V tem področju je pokazal toliko znanja, da ga je florentinski knez Ferdinand Medicejski pozval na svoj dvor, kjer mu je opremil veliko delavnico za izdelovanje teh glasil. L. 1711, je mojstru po dolgih naporih uspelo zgraditi prvi klavir, pa v svoji skromnosti ni vedel tega čimni lakoristiti. Zato so dolgo časa smatrali druge osebe za izumitelje danes najbolj razširjenega glasila. Seveda se je prvi klavir v mnogem razlikoval od sedanjih klavirjev in treba je bilo še dosti genialnih močnanov, da so mu dali današnjo obliko.

Prvi ljudje imeli opičjo formo

Pred nekaj dnevi so znanstveniki na kalifornijski univerzi sporazumno izjavili, da ne sme več biti nobenega dvoma, da je bil začetek človeštva v opičjih oblikah.

"Razumeti je treba," je rekel Arthur Woodward, kurator historičnega oddelka muzeja v Los Angelesu, Cal., "da je velika razlika med današnjimi opicami in opičjimi formami v davni preteklosti. Stara teorija, da človek izvira iz opice, ni bila nikdar sprejeta s resnih znanstvenih krogih, toda teorija, da je prednik človeka imel opicam podobno formo, je sprejemljiva in se vedno bolj utrjuje."

Dr. C. L. Camp, direktor paleontološkega oddelka na univerzi, je s pomočjo svojih asistentov, naredil najpopolnejšo zgodovino človeškega rodu kar je bilo do danes revidiranih. Pregled zgodovine, ki se opira na vse doslej znane okamenice, se deli na šest stadijev in sega nazaj šestdeset milijonov let do eocenskega obdobja v kinozoični epochi. Tam je začetek človeštva po najnovejšem dognanju.

Zanimiv drobiž

Konjsko meso. Konjsko meso vsebuje 74.2% vode, 21.5% beljakovine, 2.5% maščobe in 1% pepela; srednje goveje meso ima 71.5% vode, 20.1% beljakovine in 7.4% maščobe in 1% pepela. Redilna vrednost konjskega mesa je enaka oni pustega govejega mesa. Redilna vrednost masne visokokvalitetne govedine je pa, po izračunih kalorijah izračunana, dosti večja kot ona navadnega konjskega mesa.

Citronsko zdraviljenje traja štiri tedne in obstoji v tem, da spijemo vsak dan sok 1 do 10 citronov, s sladkorjem ali brez njega z vodo ali pa sok sam.

Sedlaste operirajo zdravniki navadno šele po 14. letu.

Umrljivost dviletnih otrok je tako velika kot ona sedemdesetletnih staršev.

Soba bolnišnice na otoku Japana se okoli mro porbarvane, kar osem prav dobro de in na bolnike pomirjevalno vpliva.

Zrak in voda sta oba slaba prevodnika toplote, samo da je zrak še dvajsetkrat slabši prevodnik kot voda. Če vzamemo za zmoglost prevajanja toplote številko 10, ima voda številko 0.27 in zrak 0.0034. In če obratno damo zraku številko 1, ima voda približno številko 20, steklo 39 in železo 3000.

Umetno višinsko sonce pri tuberkulozi ne vpliva specifično na bacile, temveč samo s tem, da dovaja kožo telesa do močnejšega delovanja, kar pospeši splošno okrepitev telesa in pomnoži njegovo odpornost. Skoz kožo pa šarki umetnega višinskega sonca ne preidejo.

Ne pljuvaj okoli! Nikdo ne sme pljuvati po tleh! Nikdo! Tudi tisti ne, ki je zdrav! Samo tedaj, če se bomo vsi držali tega navodila, bo mogla biti odstranjena nevarnost prenosa bolezni po izpljnkkih, torej v prvi vrsti nevarnost prenosa tuberkuloze. Tudi zdravi človek ne sme pljuvati okoli. Na eni strani misli mnogo ljudi, da so zdravi, v resnici pa niso in svoje bolezni ne poznajo; na drugi strani pa pljuvanje zdravih zapelje maraškatnega bolnega, da tudi on pljuje.

(Zdravje.)

Največji zrakoplov sveta

Največji zrakoplov sveta ima seveda bogata Amerika; največji zrakoplov bo veljal namreč 15 milijonov dolarjev, ko bo gotov. Desetdanji največji zrakoplovi sistema "Zeppelin", so v primeri z novim zračnim orjakom kakor piščeta poleg kokele.

Novi ameriški zrakoplov "Z. R. S. 4" ima sledeče mere (v oklepaju so mere dosedanjih zeppelinov): Prostornina 184,000 kub. metrov (106 tisoč.)

Dolžina 239. (235.5). Premer 40.5 (38.5). Višina 44.7 (33.5). Konjske sile 4480 (2650). Brzina 134 km (128).

Trup novega zrakoplova bodo napolnili s helijem, ki ne gori, tako da je vsaka nesreča valed eksplozije ali požara izključena.

Novost na novem zrakoplovu bo tudi to, da bodo imeli v trupu ob straneh velike prostore za 5 letal.

Zrakoplov je zgrajen tako, da se da uporabljati za vojno, ali pa za civilni promet.

Gregor Gaj-Stakelj: Vagabundove beležke

Večina proletarcev so meščani, ki so v razvoju zaostali za čno generacijo.

"Učitelji" so ljudje, ki žive od preživljanja.

Poznam neko ženo, ki izdaja mesečnik in ki zna razven političnih uvodnikov pisati tudi o "praktični vzgoji otrok." Ko pa je nekdo njeni pisalni sobi moral njen otrok baš na ka... o, je ta "eminentno politična" žena vsaj hili kričala na pomoč.

Žene, ki ne znajo zašiti nogavic in skuhati dobre juhe, niso za politiko!

Rokodelci so zato tu, da morejo živeti glavo delci.

Najzanesljivejše dnevne de-
vske vesti so v dnevniku
"Prosveti". Ali jih žitate vsak
dan?

Pravljica o idealistu

(Za Prosveto pisal Zvonimir Kosm.)

"Lepo me pozdravljaš, Ančka. . ." se ji je smejal in pobožal z dlanjo po klopi kobacajočega otroka. "To je pa tvoja zvestoba. Koliko pa je star?"

Dvignila je otroka k sebi in ga poljubila na cvetoči obrazek.

"Dve leti bo o svetem Martinu, kajne, Martinček moj mali!"

Poljubila je dečka še enkrat ga posadila na klop in se zavrtela pred Konradom.

"Boš pil? Nekoliko alivovke ti ne bo škodilo zjutraj. Krčmarica sem zdaj, Konrad, namesto da bi postala gospa pesnikova."

"Hudomušnica!" ji je potugal. "Kdaj sem pa pisal jaz pesmi?"

"Si že pozabil? Meni! Se jih imam ahra-njene — in kadar me mož razjezi, se zaklenem v svojo sobo in jih prebiram . . . In, Konrad, še te imam rada."

"Otročarije . . ." se je razjezil. "Če ti tisto, bo najbolje!"

"Ne, nikoli! Spomin iz mladih let . . ."

Nalila mu je v kozarec žganja in sedla kraj njega.

"Zdaj pa pripoveduj!"

"O čem?"

"O čemer hočeš. Si bil pri morju?"

"In na morju. Lepo je tam, Ančka. Vo-ziti se z jadrnico po morju — to je pa nekaj najlepšega."

"Srečen človek! Tudi jaz bi rada videla enkrat morje in se vozila z jadrnico. Ampak ti bi moral biti pri meni, Konrad, tvoje pesmi bi imela pri sebi in bi jih glasno čitala. Še ribe v morju bi morale poslušati, da bi vedele, kaj je ljubezen. Pa se nisi nič bal, da bi uto-nil?"

Oba sta se smejala — njej je žuborel smeh kakor pršeč slap iz belih zob, penil se ji na visokih prsih in se ji vsipal iz kratkih rokavov po blesteči goloti rok.

"Svet, si rekel žeš, da boš spreobrnil, Konrad. Koliko si ga že?"

Prijel je za kozarec.

"Na tvoje zdravje, Ančka! Dolgo se že nisem smejal. Ti pa si me spravila v dobro vo-ljo, da sem je že ves poln."

"Boš še enega?" je segla po izpraznjenem kozarec in vstala. A Konrad je bil že pri vratih.

"Pa drugič, Konrad! Sama sem te dni."

Z njenim opojnim pogledom pred seboj, je hitel iz gostilne in zavil po napenjači se poti skozi gozd.

Na samotnem pašniku kraj gozda se je zleknil v travo. Sence, ki so jih predle pod capljajočimi nogami pasoce se goved ob robu gozda, stoječe visoke bukve, so se v dolgih za-jedah plazile proti majhnemu ognju, kjer je pekel bosonog pastir kostanj. Konrad se je vtopil v sanje.

Gozdovi, kje so vaše pesmi? Zdaj prepe-vajte, zabučite, priključite nazaj tiste mlade, najlepše, s sanjami ozarjene čase!

Iz sence pred njim so se izrezale vabeče oči Ančine, začrtale se njene strastne ust-nice . . .

Proti poldnevu, ko se je vrnil domov, je našel v podstrešju mater. Rahljala mu je po-steljo in jo pregrinjala s novimi rjuhami. Na mizi je stala steklenica vina in velik kos potice.

"To sem ti prinesla naskrivaj . . ." mu je pokazala na mizo. "Če bi Blaž vedel, bi repta-čil, kakor ima navado. Ti pa sedi, prigrizni in pij!"

Pri vratih se je obrnila. "Vidiš jo, pozabiljivo! Onadva, učitelj in koncipist, sta se nazaj grede zopet oglasila in povprašala po tebi. Enkrat le stopi tjadol v trg!"

"Se jutri bom svedel, kaj hočeta od mene. Danes ostanem doma."

III.

Pa ni ostal doma, a tudi v trg ni šel.

V rahlo popoldnako spanje mu je zasijala svetloba, mlečnobela kakor mesečina, robovi so se pozatili, iz te slike pa se je ozrlo nanj dvo-je milih, sanjavih oči.

"Metka!"

Skočil je s postelje in si pomencal oči.

"Se danes te moram videti, ti angelček moj!"

V hlevu sta rezgetala dva lakra vranca. Sedlo, s katerim je imel Konrad nekoč toliko veselja, je še viselo nekje v kotu, zaprašeno in s pajčevinami preprečeno, samo belca ni bilo več, tistega razumnega, skočnega belca, ki je s Konradom na hrbtu tolikokrat kakor vi-bar dirjal po dolini.

Vranec je bil osedlan, Konrad na njem, bič je švirknil — šlo je s holma navzdol, po ostati skozi dolino, da so se kresale iskre pod paketajočimi konjskimi kopiti. V večerni zar-ji so se zabiskale z njiv motike — glave, k zemlji sklonjene, so se dvigale in oči so se ozirale za drvečim jezdecem.

Na parobku gozda, na breg postavljen, med drevjem sanjačjoča hišica — Bog te živil! Še so tvoja okna, vabeča izza vejevja, v svetlo daljo zamaknjena, še se smehljajo pri-jasno zelena polkenca, še se vali iz nizkega dimnika na slannati strehi tisti vijugasti, proti gosdu izstegnjeni dim, kakor da bi kasal pot, kje je še kraljestvo nepokvarjenega veselja in nepoplačene lepote.

Konj je speketal v klanec in prepodil pod drevjem skakljajočo arno, da je skokoma zbe-žala proti hišici.

"Konrad! Konrad!"

Izza rumenih debel smrek se je pokazal ljub deklški obrazek, ljube ročice.

Skočil je s konja in hitel proti deklici.

"Ko sem te najmanj pričakovala, si pri-šel, Konrad!"

Oklenila se ga je z obema rokama in ga blazno poljubljala.

"Sanjala sem o tebi dneve in noči, Konrad, in prišel si, nepričakovano, nenadoma, kakor pride kraljevič, o katerem sem brala v prav-ljici, da je prišel po zaklato kraljičico."

"Pa pojdiva, kraljičica moja!"

Poslednji odlivi večerne zarje, polzeče čez vrhove smrek, so zlatili gaj za hišo, sredi gaja leseno klopec, ob klopci zbegano, zdaj že umir-jeno arno.

"Vedela je, da pridem semkaj . . . Muki-ca, moja Mukiča . . ." je pobožala deklica udo-mačeno arno in sedla s Konradom na klop.

"Glej, Konrad, tukaj je moj raj. Tukaj sva sedela včasih mlada in sanjala . . ."

Ovila mu je oko okrog vratu, in kakor da troi nanj iz bošajoče dlanj goreče cvetove, je plamtel njegov obraz.

"Konrad!"

Tudi sam jo je ljubeče objel, potem pa se mu je glava nagnila.

(Dolje prihajala.)

lo v sobi, a spodaj na dvorišču pust.

Počasi je odprla vrata in smuknila po stopnicah na dvo-rišče. Pomešala se je med tem-ne postavne, se stegnila k oknu in pogledala v gostilno:

— V zakajeni dvorani so se vrtela izmučena telesa. Minca jih je poznala. Bili so sosedje, delavci in reveži, predmestni ljudje. Videla je grbastega ključavničarja, kako spretno se je sukaj z veliko, nerodno žen-sko. Kakor petelinček je skakal okoli nje in jo pritikal k sebi. Tudi mlado Stenka, ki se uči za šiviljo, je videla Minca. Na u-ljici je bila vedno bleda in mrt-va, nocoj pa so ji žarela lica, kakor da bi bila barvana s šk-rlatom. Skoro vsakega je pozna-la Minca, tudi tiste, ki so se tiščali v kotu pri peči in mrko gledali po dvorani. To so bili nezaposleni, ki so se prišli gret, da bi vsaj za pust ne zmrzovali.

Harmonika je pela, klarinet pisal in izmučena telesa so se pomikala v taktu. Krivila so se in se pačila, obdana od dima in prahu. Vsa dvorana se je zibala, kakor pijani so bili ljud-je v njej. Pust jih je bičal, da so skakali in se slikali kakor blazenci.

Minco je pretresal mrz. Sko-zi tanko krilce je pihala mrzla aspa in jo mrzila. Zbežala je od okna.

Kakor ogromen strah se ji je zdel ta pustni večer. Nič lepega, nič človeškega ni bilo v njem. Zbežala je po stopnicah domov. Bled materin obraz je počival v izbi, ko je odprla vrata. Izmu-čena je legla v posteljo in za-sanjala.

Po mestu se je vozil pust, ljudje so se mu klanjali. V tes-ni izbi temne predmestne ulice je hreščala harmonika, je žvi-gal klarinet in Minca, otrok trpljenja, je poslušala to žalost-no pesem.

Ljudje so tešili svojo bol v blaznem pustnem rajanju, Min-ca pa je jokala, jokala . . .

Bila je otrok, podobna nedolž-ni solzi, bila je krič človeškega srca.

Tri ženske za enega

Nekateri ljudje pravijo, da spadajo ženske med najbolj čud-ne stvari na svetu. Mogoče, da taki ljudje pretravajo, toda, pro-ces, ki se je že dni vrtil v Baselu-v Švici, to trditelj precej po-trjuje.

Pred sodiščem se je moral na-mreč zagovarjati že dni neki Vil-jem Snyder — Schneider — ker je zapeljal kar tri ženske hkrati: neko gospodično iz dobre rodbine, ki mu je žrtvovala svoje srce in svoj denar, potem neko natakarko, ki ga je hotela imeti po val sili za "semina", in pa neko 50-letno vdovo, ki je bila tem bolj zaverovana vanj, kolikor več denarja ji je pokradel. Vse te tri ženske pa so se pred sodiščem matjevale, kako zelo "ljubijo" svojega Vilkota in vse so pro-sile sodnika, naj ga izpuste.

Obtoženec je 27 let star in ženjen, in ločen od svoje prave žene. Po svoji zunanosti je na-ravnost grd človek, ima pa na ženska srca včasno čudovit vpliv, da lahko z njimi počne, kar hoče.

Zanimivo je, kako se je zema-nil s vdovo. Tej ga je predstavila njegova prijateljica iz "boljše hiše" in jo prosila, naj ga vzame na stanovanje in hrano. Čez dva dni pa je 50-letna ženska že go-rela in žarela kakor suha elama in mu je dajala denarja, kolikor ga je hotel. In ko mu sama ni ho-tela dajati več denarja, ga je krade-l; ko pa ga je enkrat zalo-tila in osmerjala, ji je prekanje-nec zagrožil, da se bo ustrelil. Te grožnje pa se je stara reva tako prestrašila, da se je hotela sama zastrupiti s plinom.

Ko pa je sodnik omenil, če ji ni enkrat zagrožil, "da jo bo zada-vil kakor staro mačko", če mu ne da denarja, je ženska rekla: "To je bila le posledica ljubezni!"

Za vdovin denar pa se je Snyder lepo obelil, da je bil bolj všeč obema drugima. To je gospodični iz "boljše hiše" tu-di priznal z besedami: "Stara želi, naj bom lepo obleden — pa naj bo!"

Tudi obe drugi ženski sta iz-javili, da ga ljubita še danes in natakarka in gospodična iz bolj-še hiše še vedno upata, da bosta enkrat srečni soprog prevečane.

ga močkarja. Samo nekoliko potpeti bo še treba dokler gos-pod Snyder ne bo odsedel svo-jih 3 pencev tolke ječe.

Odžene plin iz želodca in črev

Stisniti ustale vneti pline in vnetje v želodcu ali črevesju, ki odzveni v napetosti, napihnjenosti, odzveni v obliki ali neobčutljivosti, vneti in vneti želodcu.

Stisniti ustale vneti pline in vnetje v želodcu ali črevesju, ki odzveni v napetosti, napihnjenosti, odzveni v obliki ali neobčutljivosti, vneti in vneti želodcu.

Kajč je nevarno
Ustavite ga
TAKO!

ŠČETJAJOČI kajčji vse težave na človeku — vse občute. Ustavite ga hitro s Severovim Severeom. Severe je zdravilo, ki odzveni v napetosti, napihnjenosti, odzveni v obliki ali neobčutljivosti, vneti in vneti želodcu.

SEVERA'S COLIC EXPELLER

SEVERA'S COLIC EXPELLER

Znamenje (Jan. 31, 1914) je meni, da vam je naročeno po-tekla ta dan. Pomnilo je pravo-voščeno, da vam leta ne upa-vimo. Ako leta ne prejmete, je mogoče vnetijem, ker ni bil plačan. Ako je val let plačan in ga ne prejmete, je mogoče vnetijem vneti napetosti na-slova, plite nam dopisnice in navedite stari in novi naslov.

Naliti zastopniki so val dres-tenji tajniki in drugi zastopni-ki, pri katerih lahko plačate na-ročnino.

Naročnina za celo leto je \$4.00 in za pol leta pa \$2.00. Člani SNPJ doplačajo \$4.00 za leto, za pol leta \$2.00.

Za mesto Chicago in Cincin-ati leta \$7.50, pol leta \$3.75, za Slo-ve \$6.50.

Za Evrope stane za pol leta \$4.50, za vse leto pa \$9.00.

Tednik stane za Evrope \$1.75. Člani doplačajo same 50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

Upravitelje "PROSVETA"
2657 S. Lawrence Ave., Chicago

SLOVENSKA NARODNA POD-PORNA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in se posebno list Prosveta in kmeti, ker potrebna agitacija svojih društev in članstva in za propa-gando svojih idej. Nihakor pa ne za propagando drugih pod-pornih organizacij. Vsaka or-ganizacija ima oblikne svoje glasilo. Torej agitatorji dopis-ji in članstva drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne poslužijo lista Prosveta.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

Upravitelje "PROSVETA"
2657 S. Lawrence Ave., Chicago

SLOVENSKA NARODNA POD-PORNA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in se posebno list Prosveta in kmeti, ker potrebna agitacija svojih društev in članstva in za propa-gando svojih idej. Nihakor pa ne za propagando drugih pod-pornih organizacij. Vsaka or-ganizacija ima oblikne svoje glasilo. Torej agitatorji dopis-ji in članstva drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne poslužijo lista Prosveta.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

Upravitelje "PROSVETA"
2657 S. Lawrence Ave., Chicago

SLOVENSKA NARODNA POD-PORNA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in se posebno list Prosveta in kmeti, ker potrebna agitacija svojih društev in članstva in za propa-gando svojih idej. Nihakor pa ne za propagando drugih pod-pornih organizacij. Vsaka or-ganizacija ima oblikne svoje glasilo. Torej agitatorji dopis-ji in članstva drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne poslužijo lista Prosveta.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

Upravitelje "PROSVETA"
2657 S. Lawrence Ave., Chicago

SLOVENSKA NARODNA POD-PORNA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in se posebno list Prosveta in kmeti, ker potrebna agitacija svojih društev in članstva in za propa-gando svojih idej. Nihakor pa ne za propagando drugih pod-pornih organizacij. Vsaka or-ganizacija ima oblikne svoje glasilo. Torej agitatorji dopis-ji in članstva drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne poslužijo lista Prosveta.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

Upravitelje "PROSVETA"
2657 S. Lawrence Ave., Chicago

SLOVENSKA NARODNA POD-PORNA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in se posebno list Prosveta in kmeti, ker potrebna agitacija svojih društev in članstva in za propa-gando svojih idej. Nihakor pa ne za propagando drugih pod-pornih organizacij. Vsaka or-ganizacija ima oblikne svoje glasilo. Torej agitatorji dopis-ji in članstva drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne poslužijo lista Prosveta.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

Upravitelje "PROSVETA"
2657 S. Lawrence Ave., Chicago

SLOVENSKA NARODNA POD-PORNA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in se posebno list Prosveta in kmeti, ker potrebna agitacija svojih društev in članstva in za propa-gando svojih idej. Nihakor pa ne za propagando drugih pod-pornih organizacij. Vsaka or-ganizacija ima oblikne svoje glasilo. Torej agitatorji dopis-ji in članstva drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne poslužijo lista Prosveta.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

Upravitelje "PROSVETA"
2657 S. Lawrence Ave., Chicago

SLOVENSKA NARODNA POD-PORNA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in se posebno list Prosveta in kmeti, ker potrebna agitacija svojih društev in članstva in za propa-gando svojih idej. Nihakor pa ne za propagando drugih pod-pornih organizacij. Vsaka or-ganizacija ima oblikne svoje glasilo. Torej agitatorji dopis-ji in članstva drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne poslužijo lista Prosveta.

HARMONIKA



Če hočete dobre, trpečne harmonike vseh vrst iz ce-luloida vseh barv, tedaj se obrnite na me. Pišite po moj cenik

JOHN MIKUS
6607 Edna Ave., Cleveland, O.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojim prijateljem ali sorodnikom v domovino? To je odlič-ter trajna vrnitev, ki ga na mal-donar lahko pošljete svojem v domo-vino.